

[illegible][illegible]

АМЫДЫРАЛДЫҢ АРЫННАРЫ

3. ИВИЖИЛЕРНИҢ ХОМУДАЛЫ

аулегенки, холга туттунган чок кылдыр — кыра шаап, те-саза басып, төтөгөлөп туруп боор.

Бойдус дугайында, оң бай, лаанын дугайында чугаа үнүп кээрге, турлагын ивижилери шүптүзү чыгып кээр, арта-ла, кийгиржип алып улус болду. Чер-чуртуу каас-чарамын, ыла-гыя Чараш-Даштыг-Хемин дажыны кандыг-даа хеви-рин, аяаа барган кичи бо, дунга дүрүлөш дагы до-раан тып ап болурун сонуу-радип чугаалап турдулар. Оларын ол чугааларын ма-гнитфонга бийлип алган бис. Ол чугааларын ара-зында хомудалар кончу-хай.

Өдүгөн иви бригаданын бригадир Михаил БАРААН. Иви чугааларында: «Төтөгөл-көчүр аны өлүгөш, чүг-ле чалгыс булуи үзө кезип апарган боор-дур, өскө ээдин калыптар».

Кипомеханик Сергей СО-ПА: «Хоран-хамаачы хоран аяккалар таарылаа бар. Кичи-лаа хоран салып тур-гай. Хоран чегини кичи хорун иштеткен өлүр, кичи чедип ап шыдаас болгуй».

Иви Чамыя БАДЫРАА: «Иви итирин хораннап тур-гар. Бурунгу чымын бир олакта Социалист Күш-ажылдын Маалымар Эрестол Даржаанын иви иди аяаа чыткан балык чегеш өлүп калган».

Сергил иви бригаданын бригадир Арбын-оол КОЛ: «Хемин улуг четки-биле дуг-лаптар улус бо, хамык ба-лым шүрөп апаар. Ак-Аттыг-Хөл чамыга верто-лет келеш барган. Алды шодой хире балыкты каа-кан: та сава чок болганы ол, та угунмааны ол».

СӨКП райкомунун бири секретари Сымырбан МОН. ГИШ: «Ак-Сүт» геология-шынчыл экспедициянын ке-жигуинери «Май 1» совхоз-тун бежен хире ишани боо-лап каапкан».

Республиканын дөрттүп бир кезин азы 4,1 миллион гектар черин ээлеп турар бо деви-сюрини барык-лаа ээн турарын ажылгап, бойдустун байлаан төтөгөлөп, үрөгөп, хора чедирип турар кижилер эвеш эвеш. Олар мынар кай-мы-нар.

Улус төлөөлөрү — долу эр-гел сүдүлүр-дир. Иви-м болгонда, олар кеземче бо-луп турар эле тургустуну кел-ип айтырмалары дара-лакчы-биле кады дел эр-гел коллегиялык шинтирлеп туралар. Чувствелде эр-гелде олар шүптү кады олуржуп, болган херекке ха-маарыштыр хойлууну ка-ды кеземче ажылгап болурун, буруулаагы тургустун, шинти-леп үндүрүшүн, оң хемчөөлүн тургустунун айтырмаларын шинтирлеп туралар.

Соңгулдалар хуунде на-аны 25 хар чедер ССРХ хамаатчы буруу төлөөлөк-чи кылдыр соңгулду болу-ру. Ыччал-лаа оң суа ажил-чорудулаагы кирип бо, луруун байдалын барында-лап көрүп эрежесин чугула. Ол дөөргө, төлөөлөкчи бо-луп хуу, мораль, политикти болган ажил-херекчи шы-нари-биле өскө кичини са-ым-чолун шинтирлээрине төлөп болуп ужура-дур. Чогуу-на ичинган соңгу-чу буруу депинип турар кан-дидатурамын идиелкей чү-галлаагы иви, оң дөткери азы оң ойталап кааптар са-налдарын кирир эргелиг болуп турар.

РФСР-ниң Дөдө Со-вехин Президиумунун 1987 чылдын февраль 26-ла үнгөн Чарымын буугаар соңгула-лары эртеринин чүрү-мунга чамдык өскөргө-лөрүн кирир.

Улус төлөөлөрүнүн район (хоорай) улус сударынын соңгулдаларын күш-ажыл-чы коллективтерини ити ху-мунга чугула. Чер-чеге

даа чүктөн кирип көп ту-рарлар. Ында экспедиция-же Иркутскин дорт көп ту-рар вертолёттар база бар. Аяаар, каттаар, тооруктаар үлөрдө тайгага улус дыка хей болур. Оларын аразын-га кандыг-даа кичи турар. Оларын чогуур организация-лар шынчы хайгааралга алып ужура-дур иви-жилер дүрүзүн-биле чү-галлаагы турдулар. Ыла-гыя сезонут ажылдары кирир кижилерин республиканын организацияларын. Сая артынан экип турарын бу-руу шаап турду. Бо аяаа, дарага бир дугаарында тус черин чурттакчыларын ки-риштерини эити, хей чыг-дал үмөс деп чүгө билдин-дир. Харин-лаа районун сохоттарын анымыр-тымын ажылдыг кылып казга, бой-дус камгалалыга болган сохоттарын экономикаын быжылгаарыга таарымчалыг болур дээрин база күзөп турдулар: «Малыны эвеш, оруга кирип алыр өскө адыр чок».

Устүү-Енисей балык за-вудун (директор — В. И. Ка-лабин), балыкчылары То-жуну хөлдөринде болган хем-неринде каш-даа кезек че-де бар. Оларын бойдус кам-галалы, нын дүрүмүн сагыбай турарын, харын, төтөгөл-көчүр ивижилер хому-дал чугаалажыр болду. Чижээ-лө, Доклак-Хөлө иви балык-чы бар, улуг балыкчы Юрий Житков аяаа хей чыл ажил-даан, ол анымыр-тымын че-ринин танкеткаын артыга чажырып алган, иви чыл дүрүзүндө тайгалар мунга. Оң дугайында соуга бижиз-даа, ол калдыг-даа хем-чег алдыртпаа.

Доклак-Хөлдүң бо иви ба-лыкчылында ийи трактор бар: бирөөн — илчире ду-гуйлук, күчүлүг ДТ-75, өскө-н — аяаа дугуйлук «Мо-дурга»-трактор. Ийи кичи-ге ийи тракторун чүгү кы-лаан дөш берип каанмы? Трактор-биле балык тутпа-зы билдиндир. Бир ДТ-75-ти хөл дүзүңгө дүжүрүп каарга, өткөн чылдын мартта чаа ДТ-75-ти берип каан. Ол

тракторларын тайгада ис-баспаан чери чок. Мен бар-гамынмын дараагында «Ба-лыкчыларын» ДТ-75-и «Мо-дурга»-тракторун шанаака сөөртүп алган, тайгага ка-лаар кезип чоруп турда, сохотка төнө берген, сов-хозтун тракторун Кош Ку-дөр-оол соларка чедирип берди. Балыкчыларга сым-галлаап төтөгөлөкчи чорук кылып турар бо ийи ки-жиле арт, өскө болган орук буруун көргүсүн кон-турал карта барын Кош Ажылга болган өскө-лаа и-жилер кийган чугаалажыр турду. Ук «Балыкчыларга» бо чылдын январь 31-де вер-толөт чорал, оң чүдөр-даа, аяаа чедирер-даа чүгө чок хирезинде аа.

Төтөгөлөкчилерин соугу-шынчилерини дугайын ивижилер февраль 3-те рес-публиканын анымыр-тымын ажил-агы эргелигин на-чалыгынын ораакчымы А. Саичиче дыпалган. СӨКП райкомунун бири се-

кретары С. Монгуштуң ол-ла «Балыкчыларын» дугайын республиканын ишти херек-тер министриниң ораакчы-мы В. Лукашовче телефоннап ораакчы болум көрдүм. Чер-ле ычтан, төтөгөлөкчилерин илердеринге болган туга-рына районуну чогу, ыла-гыя ивижилер идиелкей-кирип турар. Оларын хо-мудал турар чүгө — сөс че-дирер азы дуза дилээр, чамдык удуруткучуларын аяаа кичөөгө чок болуп ту-рар. Оң кичөөгө охотовод Н. Никитини, анымыр-ты-мын черинин ажилдаагы А. Дорфевти даа алап тур-дулар. Оон ийи Енисей ба-жыны бойдузуну онзага-тын барындаа, эрти-рилге чок кижилерин са-мол-биле-даа, теллоход-биле-даа, өскө транспорт-биле-даа район деви-сюринче дажы-лаас хемчеглерин алыр үе-ниң келгенин база тайыл-быр-лап турдулар.

Иви олардыкы чегерге аа-поведник тургуски, ивилер

и оон ыратканын малчы-нар таарымнай турар: «Хей эвеш ичинин болган ивижилерин аяаа хораз чүгү боор». Заповедникте бе-рүлериң хөлүн эрттир көү-рөп турар ивижилерин дү-вү-рлериниң хөлүн эрттир көү-рөп турар, бөрүлериң иви-же халдары дам барган. Мзон барган дүмөдө база халдаан. Хей калка болган хоран салып каан турда-ла ыла-гыя. Совхоз бөрү-биле де-мисежир ийи кичини кыла аларын каа-й ийилдире боо чок, чүгө каа-лаарыг. Боо ээлдери ивижилерге чөшчирейиң турар. А чурт-туз ивилик өскө чегерлеринде ыла-гыя эвеш.

СӨКП райкомунун бири секретари Сымырбан Ыр-ш-онич мейнэ бир дептержиге көргүстү. Ында ивижи бри-гадага херек чүдөдөрүн шү-птүзүн дайылап каан болду. Карабини, тозовканы, араа чок бооларын каш-кашты база каш чыл хуусаалыг бо-рон айткылап каан. «Дуж-ба» деп хирөөлөр, мотосна-ктар, танкетка дөш, чок чүгө чок. Рация аяаа безин каш-кызы. Иви калдарда чүгө алыр безин рация бар. А

Тус-тус күш-ажылчы кол-лектив бурууну чурттап турары черинин аяаа-биле хамаатчыларын хой кезинин бадыламын кичи-лер район (хоорай) улус су-дарынын улус төлөөлөрине соңгулдан кылдыр санадыр.

Хуралга президиуму соң-гуур болган протокол бижиз-гезин чорудар. Хуралдын протоколу улус төлөөлөрүн соңгулдан дугайында кол-документ болуп турар. Про-токолдарга үндөйлөшүс күс-ком соңгулдаларын түндел-дерин үндүр болган тус-тус район (хоорай) улус судары-нын улус төлөөлөрүн дай-кымын тургузар. Ону бады-лаар болган улус судуга дамчыдып боор. Төлөөлөк-чи буруунга хамааржыр турары район (хоорай) судууну улус төлөөлөрүн шынчылаан тыпсыр боор.

Суа чорудулаагы кирип-жилезинде аяаа улус төлөөлөрүн профилатка та-лаа-биле ажил чорудар ху-дээлген база бар. Бо аяаа улус төлөөлөрүнн чөүлө-кчи секцияларын кирип турар. Ол дөөргө суа шин-тирлериниң күс-селединиң хынаады, хуула тодаралы-ганы боттандары дөш контроль, шинтирер-ки-жилерин амыдала байдалын кылап көрү, наа чөүлө, нер-биле ажил болган өскө-даа чүдөдөр-дир.

Оон аңгыда төлөөлөр су-дуга ажил-чорудулаагы дугайында ажилчы чонорга шын болган чогуу үзүндө динчалдыгы кылып бөри-биле оларын депинтик кол-лективтерини мунунга док-таамаа өтчөт бөрү сорулга-дыг. Бо аяаа кичинде утка-лык болуп турар болган чурттагыч чон-биле судугу чок болурунга идиин боор, судугу ажил-чорудулаагы ху-мудул бидер арганы тургузуп турар.

Соңгулдалар чедир артып калган үени совет демок-ратияны ужу-дузаны, суду-ларын болган улус төлөө-рин соңгурунун чүрүмүн, бистин күрүнөсте суа шя-дигезиниң ролон чурттагыч чонга моон соңгулар-ла улам идиелкей тайылбырлап бө-ринге ажилгаар херек.

Н. ЛОПАЕВА, Тыва АССР-ин Дөдө Со-вехин Президиумунун юрист-консултантымы.

и оон ыратканын малчы-нар таарымнай турар: «Хей эвеш ичинин болган ивижилерин аяаа хораз чүгү боор». Заповедникте бе-рүлериң хөлүн эрттир көү-рөп турар ивижилерин дү-вү-рлериниң хөлүн эрттир көү-рөп турар, бөрүлериң иви-же халдары дам барган. Мзон барган дүмөдө база халдаан. Хей калка болган хоран салып каан турда-ла ыла-гыя. Совхоз бөрү-биле де-мисежир ийи кичини кыла аларын каа-й ийилдире боо чок, чүгө каа-лаарыг. Боо ээлдери ивижилерге чөшчирейиң турар. А чурт-туз ивилик өскө чегерлеринде ыла-гыя эвеш.

СӨКП райкомунун бири секретари Сымырбан Ыр-ш-онич мейнэ бир дептержиге көргүстү. Ында ивижи бри-гадага херек чүдөдөрүн шү-птүзүн дайылап каан болду. Карабини, тозовканы, араа чок бооларын каш-кашты база каш чыл хуусаалыг бо-рон айткылап каан. «Дуж-ба» деп хирөөлөр, мотосна-ктар, танкетка дөш, чок чүгө чок. Рация аяаа безин каш-кызы. Иви калдарда чүгө алыр безин рация бар. А

Тус-тус күш-ажылчы кол-лектив бурууну чурттап турары черинин аяаа-биле хамаатчыларын хой кезинин бадыламын кичи-лер район (хоорай) улус су-дарынын улус төлөөлөрине соңгулдан кылдыр санадыр.

Хуралга президиуму соң-гуур болган протокол бижиз-гезин чорудар. Хуралдын протоколу улус төлөөлөрүн соңгулдан дугайында кол-документ болуп турар. Про-токолдарга үндөйлөшүс күс-ком соңгулдаларын түндел-дерин үндүр болган тус-тус район (хоорай) улус судары-нын улус төлөөлөрүн дай-кымын тургузар. Ону бады-лаар болган улус судуга дамчыдып боор. Төлөөлөк-чи буруунга хамааржыр турары район (хоорай) судууну улус төлөөлөрүн шынчылаан тыпсыр боор.

Суа чорудулаагы кирип-жилезинде аяаа улус төлөөлөрүн профилатка та-лаа-биле ажил чорудар ху-дээлген база бар. Бо аяаа улус төлөөлөрүнн чөүлө-кчи секцияларын кирип турар. Ол дөөргө суа шин-тирлериниң күс-селединиң хынаады, хуула тодаралы-ганы боттандары дөш контроль, шинтирер-ки-жилерин амыдала байдалын кылап көрү, наа чөүлө, нер-биле ажил болган өскө-даа чүдөдөр-дир.

Оон аңгыда төлөөлөр су-дуга ажил-чорудулаагы дугайында ажилчы чонорга шын болган чогуу үзүндө динчалдыгы кылып бөри-биле оларын депинтик кол-лективтерини мунунга док-таамаа өтчөт бөрү сорулга-дыг. Бо аяаа кичинде утка-лык болуп турар болган чурттагыч чон-биле судугу чок болурунга идиин боор, судугу ажил-чорудулаагы ху-мудул бидер арганы тургузуп турар.

Соңгулдалар чедир артып калган үени совет демок-ратияны ужу-дузаны, суду-ларын болган улус төлөө-рин соңгурунун чүрүмүн, бистин күрүнөсте суа шя-дигезиниң ролон чурттагыч чонга моон соңгулар-ла улам идиелкей тайылбырлап бө-ринге ажилгаар херек.

Н. ЛОПАЕВА, Тыва АССР-ин Дөдө Со-вехин Президиумунун юрист-консултантымы.

и оон ыратканын малчы-нар таарымнай турар: «Хей эвеш ичинин болган ивижилерин аяаа хораз чүгү боор». Заповедникте бе-рүлериң хөлүн эрттир көү-рөп турар ивижилерин дү-вү-рлериниң хөлүн эрттир көү-рөп турар, бөрүлериң иви-же халдары дам барган. Мзон барган дүмөдө база халдаан. Хей калка болган хоран салып каан турда-ла ыла-гыя. Совхоз бөрү-биле де-мисежир ийи кичини кыла аларын каа-й ийилдире боо чок, чүгө каа-лаарыг. Боо ээлдери ивижилерге чөшчирейиң турар. А чурт-туз ивилик өскө чегерлеринде ыла-гыя эвеш.

СӨКП райкомунун бири секретари Сымырбан Ыр-ш-онич мейнэ бир дептержиге көргүстү. Ында ивижи бри-гадага херек чүдөдөрүн шү-птүзүн дайылап каан болду. Карабини, тозовканы, араа чок бооларын каш-кашты база каш чыл хуусаалыг бо-рон айткылап каан. «Дуж-ба» деп хирөөлөр, мотосна-ктар, танкетка дөш, чок чүгө чок. Рация аяаа безин каш-кызы. Иви калдарда чүгө алыр безин рация бар. А

Тус-тус күш-ажылчы кол-лектив бурууну чурттап турары черинин аяаа-биле хамаатчыларын хой кезинин бадыламын кичи-лер район (хоорай) улус су-дарынын улус төлөөлөрине соңгулдан кылдыр санадыр.

Хуралга президиуму соң-гуур болган протокол бижиз-гезин чорудар. Хуралдын протоколу улус төлөөлөрүн соңгулдан дугайында кол-документ болуп турар. Про-токолдарга үндөйлөшүс күс-ком соңгулдаларын түндел-дерин үндүр болган тус-тус район (хоорай) улус судары-нын улус төлөөлөрүн дай-кымын тургузар. Ону бады-лаар болган улус судуга дамчыдып боор. Төлөөлөк-чи буруунга хамааржыр турары район (хоорай) судууну улус төлөөлөрүн шынчылаан тыпсыр боор.

Суа чорудулаагы кирип-жилезинде аяаа улус төлөөлөрүн профилатка та-лаа-биле ажил чорудар ху-дээлген база бар. Бо аяаа улус төлөөлөрүнн чөүлө-кчи секцияларын кирип турар. Ол дөөргө суа шин-тирлериниң күс-селединиң хынаады, хуула тодаралы-ганы боттандары дөш контроль, шинтирер-ки-жилерин амыдала байдалын кылап көрү, наа чөүлө, нер-биле ажил болган өскө-даа чүдөдөр-дир.

Оон аңгыда төлөөлөр су-дуга ажил-чорудулаагы дугайында ажилчы чонорга шын болган чогуу үзүндө динчалдыгы кылып бөри-биле оларын депинтик кол-лективтерини мунунга док-таамаа өтчөт бөрү сорулга-дыг. Бо аяаа кичинде утка-лык болуп турар болган чурттагыч чон-биле судугу чок болурунга идиин боор, судугу ажил-чорудулаагы ху-мудул бидер арганы тургузуп турар.

Соңгулдалар чедир артып калган үени совет демок-ратияны ужу-дузаны, суду-ларын болган улус төлөө-рин соңгурунун чүрүмүн, бистин күрүнөсте суа шя-дигезиниң ролон чурттагыч чонга моон соңгулар-ла улам идиелкей тайылбырлап бө-ринге ажилгаар херек.

Н. ЛОПАЕВА, Тыва АССР-ин Дөдө Со-вехин Президиумунун юрист-консултантымы.

и оон ыратканын малчы-нар таарымнай турар: «Хей эвеш ичинин болган ивижилерин аяаа хораз чүгү боор». Заповедникте бе-рүлериң хөлүн эрттир көү-рөп турар ивижилерин дү-вү-рлериниң хөлүн эрттир көү-рөп турар, бөрүлериң иви-же халдары дам барган. Мзон барган дүмөдө база халдаан. Хей калка болган хоран салып каан турда-ла ыла-гыя. Совхоз бөрү-биле де-мисежир ийи кичини кыла аларын каа-й ийилдире боо чок, чүгө каа-лаарыг. Боо ээлдери ивижилерге чөшчирейиң турар. А чурт-туз ивилик өскө чегерлеринде ыла-гыя эвеш.

СӨКП райкомунун бири секретари Сымырбан Ыр-ш-онич мейнэ бир дептержиге көргүстү. Ында ивижи бри-гадага херек чүдөдөрүн шү-птүзүн дайылап каан болду. Карабини, тозовканы, араа чок бооларын каш-кашты база каш чыл хуусаалыг бо-рон айткылап каан. «Дуж-ба» деп хирөөлөр, мотосна-ктар, танкетка дөш, чок чүгө чок. Рация аяаа безин каш-кызы. Иви калдарда чүгө алыр безин рация бар. А

Тус-тус күш-ажылчы кол-лектив бурууну чурттап турары черинин аяаа-биле хамаатчыларын хой кезинин бадыламын кичи-лер район (хоорай) улус су-дарынын улус төлөөлөрине соңгулдан кылдыр санадыр.

Хуралга президиуму соң-гуур болган протокол бижиз-гезин чорудар. Хуралдын протоколу улус төлөөлөрүн соңгулдан дугайында кол-документ болуп турар. Про-токолдарга үндөйлөшүс күс-ком соңгулдаларын түндел-дерин үндүр болган тус-тус район (хоорай) улус судары-нын улус төлөөлөрүн дай-кымын тургузар. Ону бады-лаар болган улус судуга дамчыдып боор. Төлөөлөк-чи буруунга хамааржыр турары район (хоорай) судууну улус төлөөлөрүн шынчылаан тыпсыр боор.

Суа чорудулаагы кирип-жилезинде аяаа улус төлөөлөрүн профилатка та-лаа-биле ажил чорудар ху-дээлген база бар. Бо аяаа улус төлөөлөрүнн чөүлө-кчи секцияларын кирип турар. Ол дөөргө суа шин-тирлериниң күс-селединиң хынаады, хуула тодаралы-ганы боттандары дөш контроль, шинтирер-ки-жилерин амыдала байдалын кылап көрү, наа чөүлө, нер-биле ажил болган өскө-даа чүдөдөр-дир.

Оон аңгыда төлөөлөр су-дуга ажил-чорудулаагы дугайында ажилчы чонорга шын болган чогуу үзүндө динчалдыгы кылып бөри-биле оларын депинтик кол-лективтерини мунунга док-таамаа өтчөт бөрү сорулга-дыг. Бо аяаа кичинде утка-лык болуп турар болган чурттагыч чон-биле судугу чок болурунга идиин боор, судугу ажил-чорудулаагы ху-мудул бидер арганы тургузуп турар.

Соңгулдалар чедир артып калган үени совет демок-ратияны ужу-дузаны, суду-ларын болган улус төлөө-рин соңгурунун чүрүмүн, бистин күрүнөсте суа шя-дигезиниң ролон чурттагыч чонга моон соңгулар-ла улам идиелкей тайылбырлап бө-ринге ажилгаар херек.

Н. ЛОПАЕВА, Тыва АССР-ин Дөдө Со-вехин Президиумунун юрист-консултантымы.

и оон ыратканын малчы-нар таарымнай турар: «Хей эвеш ичинин болган ивижилерин аяаа хораз чүгү боор». Заповедникте бе-рүлериң хөлүн эрттир көү-рөп турар ивижилерин дү-вү-рлериниң хөлүн эрттир көү-рөп турар, бөрүлериң иви-же халдары дам барган. Мзон барган дүмөдө база халдаан. Хей калка болган хоран салып каан турда-ла ыла-гыя. Совхоз бөрү-биле де-мисежир ийи кичини кыла аларын каа-й ийилдире боо чок, чүгө каа-лаарыг. Боо ээлдери ивижилерге чөшчирейиң турар. А чурт-туз ивилик өскө чегерлеринде ыла-гыя эвеш.

СӨКП райкомунун бири секретари Сымырбан Ыр-ш-онич мейнэ бир дептержиге көргүстү. Ында ивижи бри-гадага херек чүдөдөрүн шү-птүзүн дайылап каан болду. Карабини, тозовканы, араа чок бооларын каш-кашты база каш чыл хуусаалыг бо-рон айткылап каан. «Дуж-ба» деп хирөөлөр, мотосна-ктар, танкетка дөш, чок чүгө чок. Рация аяаа безин каш-кызы. Иви калдарда чүгө алыр безин рация бар. А

Тус-тус күш-ажылчы кол-лектив бурууну чурттап турары черинин аяаа-биле хамаатчыларын хой кезинин бадыламын кичи-лер район (хоорай) улус су-дарынын улус төлөөлөрине соңгулдан кылдыр санадыр.

Хуралга президиуму соң-гуур болган протокол бижиз-гезин чорудар. Хуралдын протоколу улус төлөөлөрүн соңгулдан дугайында кол-документ болуп турар. Про-токолдарга үндөйлөшүс күс-ком соңгулдаларын түндел-дерин үндүр болган тус-тус район (хоорай) улус судары-нын улус төлөөлөрүн дай-кымын тургузар. Ону бады-лаар болган улус судуга дамчыдып боор. Төлөөлөк-чи буруунга хамааржыр турары район (хоорай) судууну улус төлөөлөрүн шынчылаан тыпсыр боор.

Суа чорудулаагы кирип-жилезинде аяаа улус төлөөлөрүн профилатка та-лаа-биле ажил чорудар ху-дээлген база бар. Бо аяаа улус төлөөлөрүнн чөүлө-кчи секцияларын кирип турар. Ол дөөргө суа шин-тирлериниң күс-селединиң хынаады, хуула тодаралы-ганы боттандары дөш контроль, шинтирер-ки-жилерин амыдала байдалын кылап көрү, наа чөүлө, нер-биле ажил болган өскө-даа чүдөдөр-дир.

Оон аңгыда төлөөлөр су-дуга ажил-чорудулаагы дугайында ажилчы чонорга шын болган чогуу үзүндө динчалдыгы кылып бөри-биле оларын депинтик кол-лективтерини мунунга док-таамаа өтчөт бөрү сорулга-дыг. Бо аяаа кичинде утка-лык болуп турар болган чурттагыч чон-биле судугу чок болурунга идиин боор, судугу ажил-чорудулаагы ху-мудул бидер арганы тургузуп турар.

Соңгулдалар чедир артып калган үени совет демок-ратияны ужу-дузаны, суду-ларын болган улус төлөө-рин соңгурунун чүрүмүн, бистин күрүнөсте суа шя-дигезиниң ролон чурттагыч чонга моон соңгулар-ла улам идиелкей тайылбырлап бө-ринге ажилгаар херек.

Н. ЛОПАЕВА, Тыва АССР-ин Дөдө Со-вехин Президиумунун юрист-консултантымы.

УЛУС ТӨЛӨӨЛӨРИНИҢ СОҢГУЛДАЗЫ

Бо чылдын апрель-май ай-ларында улус судуларын болган улус төлөөлөрүнн эртеринин чүрүмүн соңгулдаларын дугайында РСФСР-ниң районнар (хоорайлар) улус судуларын соңгулдаларын дугайында РСФСР-ниң Хоойлуз то-дарадыр.

Улус төлөөлөрү — ши-диге эргел боттандары турар, судуларын бугу эр-гелерин ажылгаар, тодаргайла-арга, олар дең эргелиг ки-жилер. Совет шиндиле эр-гел-ин демократык ужу-рукта мыда илерет турар. РСФСР-ниң Конституция-нын 167 чүгү-биле дүштүр улус төлөөлөрү, судулар-ымын, кыма-даа хама-арышпас болган чүгө хоой-луга чалгытар. Улус төлөөлөрү ийи чартык чыл хуусаага соңгулду ту-рарлар.

Соңгулдалар эртеринин хуусааларын төлөөлөрүнн бугу эр-гелеринин хуусааларынн тонониге чедир 30 хууден оңай эвеш эвеш, соңгулдалар эртеринин дугайында РСФСР-ниң Дөдө Со-вехин Президиумунун Чарымын үндөйлөш, Тыва АССР-иниң Дөдө Со-вехин Президи

ЧУРҖКТАРДА: Совет Эв-
дэлийн Маддыр, Михаил
Бухтеев аттыг Кызылдын
бир дугаар ортумак шко-
лазынч пионерлер ол
маддырга турсааткан пио-
нерж чыгып үзүшө.
Ол школанч эте класста-
рынч уруглары жичөөл үе-
зинде.
О. ОХЕМЧИКТИН
фотолары.

ДЫШТАНЫЛГАНЫҢ ОДАА

«Чаа орук» совхозтун тө-
үндө ийи каз Кулутура ба-
жыны баулуг-ла дымтаныла-
ганч оода болу берген. Не-
делдинч среда санында ала-
лекция, беседалар болгаш
диспуттар бо-ла болулар.
Кызылдынч темаыныч
«Өг-бүлөгө уругларын кан-
таар кижилерил?» деп те-
мага лекцияны школада улус
өөредилгенинч тергенинч Се-
лия Балаа, «Карл Маркстын
өг-бүлөгө» деп темага башкы
Тою Тувачан помчаалар.
Делегей байдалынч дуга-
йында лекцияны Кызылдын
сургакчылар келген радио-
журналист Дарган-Оол-Ен-
дан, социал хандырыла та-
лаа-биле төгөла — Мар-
тоол Монгуш олар чоруткан-
нар.

Чаа болгаш солун помча-
рыч сайгарыла, помчу-
таа солун эртин, алаа ус-
тул класстарынч өөреник-
чилер болгаш улуг, биче
кижилер кырып турар.
Оларынч библиотекка эрелек-
чиз Роза Бадыраа, тыла
дыла башкыч Долчанмаа
Шаравин эки организастап
келген. Среда санында ала-
не университетинч өөреник
хүнү база бар. «Уругларын
башкыныч спортка калчар
хандыкшылар?» деп көр-
гүзүлүг көжөөн башкы Ан-
дрия Лойт бичин спортку
олларынч кырылгези-биле
кылган. Уругларын спортка
ынак, омак-серек школага
бо-ла келер Сагдыларын,
Чопуларын, Монгуштар-
нын өг-бүлелеринч чикке
хамалыштырып чугаалар.
Спортку маргалааларынч
суббота хүнеринде өг-бүл-
лер болгаш организасталар
арзында эртин турар.
Чоокта чаа школа биле со-
хотун тускай эртемилеринч
маргышкан. Алаа скакака-
биле ойнаарыча эр улустан
Михаил Калинин, дээр-
женерден Татьяна Кыргыс,
шой көдүрениге Ботту-оол
Ондар, алаангыр оонкара
Сүлдем Өзөй, Дүңчүр Анай,
Бавей-оол Сөнгөн, Чечек
Ооржак олар тус-тузула
шылтаралар. Школа ко-
мандалы чалгыс сан апкан,
бирги чери алган. Бо кө-
дүз стартеринч Тес-Хем ра-
йонунч тазалары улау со-
хотуга биле көрөлөр.

Удустун аас чогаалына
турасактай солун көжө
эрткен. Аас чогаалынч
эрткен оруктарынч дуга-
йында школада тыла дыла
башкымы, күш-ажылдын хоо-
чуну Долчанмаа Шаравин
чугаалган. Жаңылар айы-
дыла күсөөлөргө кырып
күсөөлдү болгаш чалатан
кижилер уран талантынч
баралгатакан. Сыгыт талаа-
биле Борис Марин, тыла
мрларын чалгыстап күсөө-
лөргө Нина Сакты-Сюрюн,
игилдөөринч Амур, Ана-
толий Лойт, үштөп күсөө-
лөргө Севил Балаа, Тою
Тувачан, Татьяна Кыргыс,
жымыктар мрларынча Ве-
ра Марин, Лариса Тойбаа,
дүргө чугага Ботту-оол Он-
дар район.

Б. ОНДАР,

Эрзян район.

Киж — бойдустун төлү

ААС ЧОГААЛЫНДА: ТӨРЭЭН БОЙДУС

Бистич мерген угаанын
бурдугларынч төрөөн бой-
дузунга ханы мыак, оу пат-
риотчу баулуге хумагалар,
ажы-төлүгө чатыр, сур-
таалдар чороланар. Үчүс-
дүжүттү, арга-оомины, да-
дашты, хорум-базырынты,
бүтү дигит амытанарын
кажгалар, карактарына
чалып салгалды чалгыныч
урган турганын өөредилге,
улаадылгы. Төрөөн бойду-
скагалды келер үеинч ко-
райдар алаа ынакшыла —
Төрөөн чуртула мынакшылар
дээринч алаа — бичик ала-
өбдөлөрүнч эки билдип,
угаа чоранын ола-дур. Бо
чугаала деректи көргөжидип
— мынакшылар сорула-биле
уран-бойдуз дугайында сет
кил-хөөгө дөштүг аас чо-
гаалынч салгалта арттыр
каалар, олар чечен-мерген
талаа-биле, бедек оуру-хе-
вилер-биле ам-лаа үзүшө
члдрөөнч тозаргай. Чүгө
чазыч-члбн, үрөринге, тү-
төринге сундулуг, коаргак,
турамын бай ачынын тө-
лөөлери төрөөн бойдузун
лөөс чороланар, чүгө дээр-
ге олар хүнүз болаар, ба-
гырын-на күзөөлөр. Ам
помчуларынч кичтөгө-
ийнче каш мрларды, кожа-
мыктарынч бо чикетеринч
кырылгезинч.
«Кыжын кыштар кырган
Салдам,
Кыры сыгар, энчек кагбас.
Чайын чайлаар Чекпелдин
Чарын чалыр, илж
кеттес...»
Бо мында төрөөн черинге
чоргалар, мактаа, чика-
шмыл илереткин тынышты,
моон кижик арык бок сө-
түлпөс, шынал-ла, мыс сөт
каагыттынас джирлече төп.
«Хемкич ууун көрүмгө,
Хемис торгу чаткан
Кеймер карам сактырмага
Хемин кедип орган шынаш.
Варлык аксын көрүмгө,
Маным, торгу чаткан
Баштак карам сактырмага
Бажын дырап орган
мынаш...»
Бо кожамыктыч, бир он-
далым турар чүгүл — төрөөн
бойдуз-биле мынакшылар
бот-боттары каластып
тедешкен болу-дур, олар
улду-леди манактамыш-
кач чаа уранчылыгынч
чеченчилгенинч дүштүгүн
тыпканмыда. Хайралыч
ынакшыла алган төрөөдө,

С. САНДЮ,

күш-ажылдын хоочуну.

МЕРГЕЖИЛ БЕДИДЕРДЕ ЧҮНҮ КЫЛЫРЫЛ?

Будурулгелеринч, албан черлеринч, организаци-
ларынч база ажал-агыларынч чолаачылары
«Шын» солунун дымчыштыр бо айтыртынч дуга-
йында тайылап бээр дилеп турар.
Бо айтыртыг Тыла АССР-инч Иштики херектер
министерствонунч КАИ кылдынынч бүтүкелдиге-
шылгалда салбырынч начальниги, милициянын ка-
нитамы Л. С. Сандюнуң харызынч моон адаанда
парлазымыс.

Ийиги болгаш бирги клас-
стын чолаачынынч шынал-
газында Д. Е. категориялар-
да чөпшөөрел турар ужу-
луг. Ийиги класстын чола-
ачы шыналгазында В. С. Е.
аам В. С. Д. аам чүгө Д. Е.
категорияларда демделген
чөпшөөрелдиге турар. А бир-
ги класстын чолаачынынч
шыналгазында В. С. Д. Е.
категорияларда чөпшөөрел
демделген турар. Чүгө бо
таварыгаларга бирги бол-
гаш ийиги класстын чола-
ачылары ай санында немелде
телевири адыр эргелги.

1976 чылдын сентябрь 1-
ге чедир болгаш ийиги клас-
стын чолаачынынч шынал-
газын алган кижилерге олар-
нын шыналгазында Д. Е. ка-
тегорияларын чөпшөөрел деп
айтылган-да болза, оларынч
мергежил бедиткенч хөвөр
артар болгаш будурулгелер-
инч, албан черлеринч, орга-
низациларынч, совхозтар-
нынч администрацияны олар-
га ай санында немелде теле-
вири бээр ужулуг. Билдиг

херчилелдиге чолаачылар
мергежил бедидер-биле ка-
тап өөреним, а ук катего-
рияларын чөпшөөрелде де-
делген адыр-биле Күра-
тониспекция практика кы-
рында автобус башкаар аам
кожулуг автомобиль чорда-
рынч мынактырар.

Ону күзөөн чолаачылар
күш-ажыл дестеринде де-
делген кылгаш, ажаллап
турар черинч таймазын
баскан бижикти КАИ чери-
ге көргүзөр.

Чолаачылар белеткен аам
оларынч билин бедидип ту-
рар өөредилге черлеринч
үштен ийикке, ийилел бирөө-
кларын бедиткенде чолаачы-
ларынч шыналгазында Д.
Е. Е. категорияларын чөп-
шөөрел чок болуу болза, ук
категорияларга белеткенди
хары угда чоруткан, ону ду-

КАИ ЭКРАНА

гайында херчилелди берейн
турганмын база чугулаап
көп аларган.

Ийиги класстын чолаачы-
ларын өөредилге черлеринч
Е. категорияны дугаап алы-
ры-биле кожулуг болгаш
чартын кожулуг автобус
билдиринч 10 шак үе иштинч
а, бирги класстын чола-
ачылар Д. Е. категорияга дугаап
алыры-биле автобусту 15 шак
дугузула башкаарын өө-
ринч чөпшөөрел болгаш
оларынч дайызын КАИ ор-
ганга кырып. Ол өөредил-
ге доозулган соонда чола-
ачылар Е. аам Д. Е. катего-
рияга өөренигенинч дуга-
йында херчилелдерин тын

сый.

ТЕХНИКТИГ ХЫНАЛДАДА

Автотранспорттунч чыл са-
нында эртин турар техни-
ктиг хынааларынч күра-
тониспекциянынч ажалла-
чыларынч техниктиг байдалы ба-
гай автомобильдеринч докта-
маал илердин турар. Ол чет-
пестерин эдип алыры биле
чамдык шыгыныч хемчеглер-
инч база ап турар. Ол дуга-
йында чазактынч доктаалы-
нда база айткан. Урелик
болгаш техниктиг байдалы
ойунда ажаллаачыларга дүш-
пес техниканы башкаарын
ажылгаар кылдыр чөпшөөрел
берген ажаллаачыларга
болгаш удуруткучуларга база
хемчег оонарынч мында көргөн.
Автотранспорттунч ажи-
лынч улам экижидер болгаш
оон ажаллаачынч улам долу
хандырын-биле база оон
учедел тургузар сорула-би-
ле бо чылдынч техниктиг кы-
рулгезинч эрте эгелен болуп
турар.
Чамдык автотранспорт бу-
дурлгелеринде айымдыг

дугайында күрагониспек-
цияга авария карточкаларын
долдурткан турар. Техни-
ка хынааларынч үзүшө ол
чүдүлери долдуз-биле чет-
челеп, күрагониспекция-
нынч ажаллаачыларынч көр-
гүскен турары чугула.

Чик хевиринч тускай ав-
томобильдеринч ажалла-
чынч айым-биле 10 сантимет-
дин биче эвес жүктөр-биле
хамаларынч организаста-
нынч аам албан черинч алаа
тода айткан бижимелди кы-
лар. Авария-техниктиг ажи-
адамбылдеринч кузотта-
ры. 21392-75 курстандарт
эугаар будуруткан турар.

Ол негелдеринч күсөөлө-
нч барган таварылгада күра-
гониспекциянынч ажаллаачы-
ларынч укт транспорттунч дуга-
ларын хавыар эргелг бол-
гаш оон ажаллаачын чөпшө-
ревинч барып болуу.
Транспорттунч техниктиг
хынааларынч үзүшө чо-
лаачыларынч

дугайында ажаллаачынч ажи-
лаач-шылаларынч толараткан
эмчи шыналгазынч база
көп. СССР-инч калык кам-
галаа министртинч дугаа-
лынч эугаар чүк сөөртүр
автомобильдеринч чолаачы-
ларын 3 чыл болгаш, а пасса-
жирлер сөөртүр чолаачылар
3 чыл санында-ла бир катап
эмчи хынааларынч эртер
ужурулуг.

Хамаатыларынч хууда
ажылгалдында чик авто-
мобильдерге арык бижиктер
болгаш конструкция эугаар
көрдүмөс приборлар, агре-
гаттар турбас ужурулуг, ку-
зоттунч сойгаларынч көжө-
лөр аспас. Автомобильдинч
кузотунга чурттуу ытларын
демделген чыпшырып хору-
луг, ону чүгө даптыкыже
чоруп турар автомобильдерге
чөпшөөрел.

Бүгү-лө албан черлеринде
бичимгалтыган автомобиль-
деринч (оларынч санын ба-
рындаалайын) спидометр-

В. ОРУС-ООЛ,
Тыла АССР-инч ИХМ-инч
КАИ кылдынынч улау
күрагониспектор.

КЕЗЕМЧЕ ХЕРЭЭНГЕ ОНААШКАН

Орук озал-ондаан хөй ко-
зинде ээринч чолаачылар
болдурп турарлар. Бай-
таада «Муракчы» совхоз-
тунч «Кубань» деп автобусунч
чолаачы Николай Херек
септестеринч дөш бир хүн
ажылче үмөйи барган, чүгө
дизе ол автобусту эртенде
Ул-Хем районче улус
сөөртүр биле планан каан.
Н. Херек септесте деңиле
дузалажынч турган эки Ва-

чеслаа Салчакты чорудар
кылдыр аразында килээ
дугурулуг алган. Дугурул-
га соонда Херек база бир
эки Александр Салчак-биле
гаражка ижер дөш ийи шил
агаратын экилеткен.
Совхозтунч МТМ складынч
эргелектинч Мадыр Суге
баа оларга каттыжып алган.
Ол аргаларынч ишкен, эи-
роон соонда олар ужелде
үрелик автобусун оорлоп му-

нуп алган, суур иштинге
ол-бо эөлөчип башкарып,
арагалта тура хүнөөнөр. А
совхозтунч удуруткучулар ол
халып турар автобустунч ду-
гайында кымдан-даа айт-
баан болгаш ону сонугура-
наан, хары-даа механик
Шыдыраа Кочаа ону «Сс-
кербин» болган.

Ол дуге Вячеслаа Сас-
чактынч башкарып чоран
үзүшө «Кубань» деп авто-

Бо чикеткен ал көргө-
«Муракчы» совхозта арга-
лаашкынга уду ажал ча-
мыс деңиледе тургустунган-
дыр. Ону мындай чикке ба-
за бадыткан турар: аянар
айда ол совхозтан дөрт чо-
лаачын ээринч чораш, КАИ
ажыллаачыларынч туттур-
ган, оларынч бирөөнч — кол
спецалист, мал эмчизи Вик-
тор Кочаа.

В. ОШЕНКОВ,
Күрагониспекциянынч про-
палада кылдынынч улау
инспектор.

УРУГЛАРНЫ ӨӨРЕДИРИНЧЕ САГЫШ САЛЫР

Бичин уругларынч орук
озал-ондаан болдурбас дөш
күрагониспекциянынч ажи-
лаачыларынч, хөй-кити ор-
ганизациларынч толаргай ажи-
ларынч чорудуп турар.

Өрткен чылда республика-
га бичин уругларынч озал-
ондаа таварышканынч эвөш
эвес. Оларынч аразында 70
кижи кемдөшкөнгө таа-
нышка болгаш 14 кижинч
аам-тынышкан чарылган.
Уругларынч орук озал-он-
даан болдурбазынч чугула
хемчеглеринч алмынч дуга-

мында үстүндө саннар көр-
гүзүп турар.
Уругларынч орукка шим-
чөөнч дүштүгенинч өө-
дир сакиткенч болгаш шко-
лалында өгө класстарынч
эргелер. Уругларынч өө-
диринч бир кол аргаам —
орук шимчөөнчкенинч дү-
штүгенинч кескү агитация-
нынч ажаллаачылар болуу. А ол
чүдүлөр Кызылдынч ажи-
лаачыларынч болгаш школа-
ларынч кончуп эвөш. Район-
парынч адыр болза, ол ажи-
лаа чалыс деңиледе тургус-

тунган, чүгө дизе програм-
ма эугаар эвөш-лө дизе 10
пакты орук шимчөөнчкенинч
дүштүгенинч өөреникче
паланаа турар, херек кы-
рында боттандырбайн турар.
Бо ажаллаа школарынч,
уруглар сакиткенинч база
комсомол организаста-
нынч ажаллаачыларынч идеп-
кирип ужурулуг. Кайы-даа
райондарынч комсомол ор-
ганизациларынч ажаллаачы-
ларынч чорударынч кичөөнч
салбайн турар, анык иш-
спекторлар отрядтары тур-

наа эрте бээр болзунараа
уругларынч база он ма-
нап турар аллар. Ол чорук
ондактыг таварылгаларга че-
дирип болуу.

Оруктар кыдымынча, чаа-
кыжлар эртер черлерге бо-
гаш автобус доктар чарлар
ге ойнаар хорулуг дээринч
ала-илер билер-даа болза,
уругларынч ону эки өө-
дир, сагындарынч улау-
чоруктар бар.

Уругларынч орук озал-он-
даан болдурбас дизе, ала-ил-
ер, хөй-кити организацила-
ларынч шутуп бир деминч
ажыллар ужурулуг.

С. БЕЛЕКЦИН,
КАИ ажаллаачымын.

УЖУРАШКАН

Республиканың Алдан-Маа-
дыр аттыг чурт-ишчилел му-
зейинч залында Адам-чурт-
туу Улау дайынынч болгаш
күш-ажылдынч хоочуну Вик-
тор Алексеевич Воробьев-биле
ужуражышкынч эртен.

В. А. Воробьев 1941 чыл-
дын июнь тынчуулаа Кы-
зыл хоорайдан фронтке чо-
рукан. Москва, Ленинград,
Смоленск хоорайларынч не-
меч-фашисттер ажаллаачы-
ларынч хостаарында эрес-дилем
чоруп күртүзүп турганынч
оон фронттунч эки Николай
Степанович Тодмышев сактып
чугаалган.

Виктор Алексеевич Ада-
м-чурт дайыннынч орден болгаш
дайынч эске-да медалдар-
биле нап улаа шапчактап.
СЭКП кеситкенинч киргенден
бээр 60 чыл болган. Ол Ты-
нык геология-шынчиле экс-
пекциязында 45 чыл түзү-
төа чок ажаллаан.

Музейинч эртем-чыры-
дымынч кылдынынч ажалла-
ачыларынч ол ужуражыш-
кынынч солун кылдыр органи-
заастап эртинер. Алаа кө-
гөнер дайын үзүшүнч келте-
рөөн мрларынч база дымнаа.

Адам-чуртунч Улау дайы-
нынч кырылгезинч Алек-
сандр Николаевич Кожуко-
вич ужуражышкыныч № 3
школанынч алдыгы клас-
сынч өөреникчилер, Кызыл
гаризонунч чамдык дайы-
чылар — политиктиг
болгаш дайыкчы бедетке-
линч тергенинч кырылгез.
Р. ТОЛЗАТМАА.

МАРТ 12-ДЕ БИГИТ ПРОГРАММА МОСКВАДА

7.00 — Эртенги гимнастика.
Мультифильм. Музыка. 7.30 —
«Уе». 8.15 — Хөдүгүл стартер.
9.00 — «Вуатренчиде ба-
лаа, эллеттин. 10.00 — А. Бе-
линский «Безеж хар». Фильм-шын. 11.55—12.00 —
Медзөлөр. 16.00 — Медзөлөр.
16.15 — Дилэшкын. 16.30 —
«Империянынч буурааны». Уран-чечен фильм. 18.05 —
Бөгүн делегейде. 18.20 — Ки-
жи болгаш хойула. Хууда
күш-ажылч ажал-чорудуга
дугайында Хоюлуунч хүлөп
алырынга. 19.30 — Бүт бө-
бүүнч допчулаа. 19.45 —
Фигураууг чунгулаашкын. Де-
легей чемпионнады. Ийилел
чунгулаашкын. Хостуг про-
грамма. 21.00 — «Уе». 21.30 —
Делегей болгаш аныктар.
22.30 — Джаз палорамма.
23.25 — 23.40 Бөгүн деле-
гейде.

ИЙИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДА

8.00 — Эртенги гимнастика.
8.15 — «Сөз-биле кожа». Док. телефильм. 8.35—9.35 —
В. В. Маяковский. «Онаа
ужурулар...» 7 класс. 9.05—
14.10 — Испан дыл. 10.05 —
КПТУ сургууларынч. Төгүт
Америкадын Каттышкан
Штаттары. 10.35 — 11.40 —
Зоология. 7 класс. Черин

КЫЗЫДА

17.50 — «Чигиничел киж-
и». Уран-чечен фильм. 19.15
Телемөзөлөр. 19.25 — «Азия
төнтү». Программала: Медзө-
лөр. Советтер болгаш соола-
хожулук. Ал-Тал көлө
Совелинин күтүскен комите-
тинч даргасы. Е. Д. Агич
кирип. «Хоюлу камгалааш-
кын». Социалисттик өнү-хөр-
ел оорларынч биле демсел
организациларынч 50 чылдыга.
19.55 — Чарлаалар.

МОСКВАДА

20.00 — «Тамчыктыг уду-
нар, чаштары». «Ким «мю-
ли?» Мультифильм. 20.15 —
«Калы ажаллажылга». Теле-
журнал. 20.45 — Уаустарынч
аялгалары. 21.00 — «Уе». 21.30 Фигураууг чунгулааш-
кын. Делегей чемпионнады.
Онаа талпы 22.10—23.25 —
«Сөз-мукшынч турарым лег
мөйөз мынак бол». Музыкалыг
фильминч баштайгы көргү-
зүт.

РЕДАКТОР В. С. ШАРАВИН.

КИНО

МАРТ 12-ДЕ
«НАНЬИ» 12.00. «Выкуп»
9.30. 11.20. 13.10. 15.00.
16.50. 18.40. 20.30 тактарла.
«ПОНЕР». «Кинобонус»
9.30. «Корона» Российской
империя. ажи слова уеуола-
мыс. 11.00. 13.40. 18.10.

АГААР

Республикага азын, бу-
дугаар, чарбас. Соңгу-ба-
рып улаанышкынч хат-
тып кууу секундала 5—10
метр. Аларынч температура-
зы дуге 16—21, хүндүс 4—

Уаучу чогаалыгынч ий-
ги Бүгү-үзүлде фестивалынч
көрүлгезинч кырып турар
чарыштынч райондарынч ко-
мпеттери Тылаынч көжүм-
шинч театрында дугаа-
графич аугаар болуу:
1. Току. Мөкүгүн Тайга —
март 15.
2. Бай-Тайга, Барым-Хем
чик — март 22.
3. Овур, Сүт-Хөл — март 29

1987 чылдын март 15-те, воскресенеде, СЭКП
Тыла обкомунун Политиктиг чырыдышкынч ба-
жынынча 14 шакта «Делегей байдалынч дуга-
йында» лекция болуу. Лектор — РСФСР-инч «Би-
лиг» нитилелдинч баштаар черинч лектору А. Ф.
Бурцев.
Абонемент эугаар кирер. Билеттеринч садып ту-
рар. Лекция дымнаарын күзөөн кижилеринч чалап
тур.

РЕДАКТОР В. С. ШАРАВИН.

20.50. «Яблоневый сад» 16.20
шактарла.

«КАА-ХЕМ». «Капитан»
«Патриот» 14.00. 16.00.
18.00. 20.00 шактарла. «Чо-
не было» 15.00. 16.40. 18.20.
20.00 шактарла.

«ЕНИСЕЙ» к.б. «Ларен
Марин Медич» 18.00. 20.00
шактарла.

9 градус соор. Чамдык ра-
йоннарга 0—5 градус чы-
мыр.

Кызылда бүргөн, азыр.
Соңгу-барым улааныш-
кынч хаттып кууу секун-
дала 5—10 метр. Аларынч
температуразы дуге 19—21,
хүндүс 5—7 градус соор.